

gemeente
Barneveld

Advies van het college over initiatiefvoorstel wijziging adviesrecht raad (zgn. Bopa-lijst)

Datum: 4 maart 2025

Onderwerp: Initiatiefvoorstellen van Lokaal Belang over wijziging adviesrecht van de raad voor helihavens en landingsplaatsen én windparken, -turbines en zonneveldopstellingen

Ter attentie van: De Raad

Afzender: College van Burgemeester en Wethouders

Portefeuillehouder B. Wijnne

Mail behandelaar *i.pater@barneveld.nl, j.buist@barneveld.nl, Telefoonnummer* 06-21 69 02 72, 06-11 23 97 55

Samenvatting

De fractie van Lokaal Belang heeft in december 2024 aangekondigd een initiatiefvoorstel in te willen dienen met betrekking tot het wijzigen van het adviesrecht van de gemeenteraad bij omgevingsvergunningen waarbij een BOPA aan de orde is. Het voorstel bevat twee beslispunten, namelijk:

- helihavens en landingsplaatsen;
- windparken, -turbines en zonneveldopstellingen.

Als college geven wij u een advies over de twee initiatiefvoorstellen.

Advies

Wij ontraden u om het voorstel voor de windparken, -turbines, en zonneveldopstellingen vast te stellen.

Wij adviseren het voorstel over het opnemen van adviesrecht voor helihavens en landingsplaatsen wel in de zgn. BOPA-lijst op te nemen. Hierbij adviseren we wel de categorie specifiek te formuleren.

Onderbouwing en toelichting

- Op 9 februari 2022 is het 'Besluit aanwijzing gedelegeerde bevoegdheden, alsmede advies- en participatieverplichting Omgevingswet gemeente Barneveld' vastgesteld. In de 'Lijst met gevallen waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit' (categorieën voor adviesrecht, kolom 2) zijn gevallen aangewezen waarvoor bindend advies van de raad nodig is bij een omgevingsvergunning die met toepassing van een 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit' (BOPA,

Omgevingswet) mogelijk gemaakt kan worden. Deze lijst noemen we de zgn. BOPA-lijst.

- Op 29 mei 2024 is aan de voornoemde lijst de categorie 8.2 ("Het gebruiken van gronden en/of bouwwerken inzake logiesfuncties voor werknemers, de opvang van asielzoekers of andere categorieën vreemdelingen") gewijzigd (er geldt hier voor nu ook een adviesrecht).
- Op 11 december 2024 is bij de behandeling van het Rekenkameronderzoek "Gemeenteraad en Energietransitie" door Lokaal Belang aangekondigd met een initiatiefvoorstel te komen om op de onderdelen zonne-energie en windenergie (en ook helihavenprojecten) de adviesbevoegdheden uit te breiden.
- In de bijeenkomst van de Raadswerkgroep Omgevingswet op 16 december 2024, is het initiatiefvoorstel Lokaal Belang besproken. Dit voorstel zag op het toevoegen van een bindend adviesrecht voor de gemeenteraad bij plannen voor windparken en zonneveldopstellingen binnen de Structuurvisie Wind en de Barneveldse Zonneladder. Ook zag het initiatiefvoorstel op het opnemen van een bindend adviesrecht voor de gemeenteraad met betrekking tot het realiseren van helihavenprojecten.

In deze memo komt aan de orde hoe het college adviseert over het voorstel 'Helihavens en landingsplaatsen' en Windparken, -turbines en zonneveldopstellingen'.

Bij de vaststelling van zgn. BOPA-lijst is afgesproken na het eerste jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) de ervaringen te evalueren. Tijdens de Raadswerkgroep Omgevingswet van 16 december 2024 is geconstateerd dat van een evaluatie nog geen sprake kan zijn, omdat er geen gevallen aan de raad zijn voorgelegd.

Voorstel 1 ziet op 'Helihavens en landingsplaatsen' en voorstel 2 ziet op 'Windparken, -turbines en zonneveldopstellingen'.

Wij adviseren per voorstel aan uw raad. Als eerste gaan we in op de werkwijze 'adviesrecht van de raad bij een BOPA'.

Wanneer is sprake van adviesrecht van de raad?

Door de raad is voor het toepassen van de zgn. BOPA-lijst de volgende werkwijze vastgesteld:

- Past de aanvraag in het beleid (en/of kaders voor de fysieke leefomgeving van de raad) dan is geen bindend advies van de raad nodig;
- Past de aanvraag niet in het beleid (en/of kader voor de fysieke leefomgeving van de raad) en staat er een 'ja' (kolom advies raad), dan is wel bindend advies van de raad nodig;
- Past de aanvraag niet in het beleid (en/of kaders voor de fysieke leefomgeving van de raad) en staat er een 'nee' (kolom advies raad), dan is geen bindend advies van de raad nodig;
- Staat een activiteit niet op de lijst, dan is ook geen bindend advies van de raad nodig.

Indien een aanvraag in overeenstemming is met wet- en regelgeving, en daarmee passend is binnen de kaders van de fysieke leefomgeving, komt zo'n aanvraag niet voor advies bij de raad terecht.

Dit voorgaande betekent dus dat er geen advies aan de raad gevraagd wordt wanneer er sprake is van een initiatief dat valt onder een categorie die genoemd is in de zgn. BOPA-lijst én dit past in het gemeentelijk beleid (en/of de kaders).

Past een initiatief niet in het door de raad vastgestelde beleid en/of kaders en komt het voor op de lijst, dan wordt dit aan de raad voorgelegd voor een bindend advies als er een 'ja' staat in kolom 2. Staat er een 'nee' in kolom 2 en er is sprake van strijd met het beleid, dan wordt dit niet voorgelegd aan de raad.

Indien er sprake is van een activiteit die in de zgn. kruimelgevallenregeling ex artikel 4, onderdeel 1 tot en met 10, van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is opgenomen, dan geldt er geen adviesrecht (kolom 2). Dit is zo opgenomen in de aanhef van de zgn. BOPA-lijst omdat onder de Wabo het verlenen van een omgevingsvergunning met toepassing van een kruimelafwijking een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders was. De insteek is geweest om de invloed van de raad wat betreft de bevoegdheidsverdeling (en invloed op die onderwerpen die nu door het college kunnen worden afgedaan) niet te wijzigen op het moment dat de Omgevingswet in werking trad.

Helihavens en landingsplaatsen

Op de zgn. BOPA-lijst is nu geen categorie opgenomen die ziet op:

“Een landingsplaats voor vliegtuigen, helikopters, ultralighthelikopters/-vliegtuigen, en/of drones (bedoeld voor commerciële doeleinden), niet zijnde traumahelikopters en (kleine) drones voor recreatief gebruik.” (= voorstel van Lokaal Belang)

Indien uw raad adviesrecht wil bij dit onderwerp, dan moet deze categorie toegevoegd worden.

Er is over dit onderwerp nu geen beleid van de raad. Het is daarbij dan ook van belang dat ook de 'aanhef / inleiding' van de lijst (tweede alinea) hierop wordt aangepast.

Het college adviseert positief over dit voorstel, mits de omschrijving enigszins wordt aangepast en de omschrijving als volgt komt te luiden:

“Een landingsplaats voor vliegtuigen, helikopters, ultralighthelikopters/-vliegtuigen, en/of drones (bedoeld voor commerciële doeleinden) en (kleine) drones voor recreatief gebruik, niet zijnde:

- *trauma- en/of helikopters bedoeld voor de nationale veiligheid;*
- *gronden aangeduid met de functie 'Maatschappelijk – Militair terrein'.*”

Dit omdat in het bestemmingsplan “Buitengebied 2012” (dat onderdeel uitmaakt van het “Omgevingsplan gemeente Barneveld”) regels zijn opgenomen over landingsplaatsen. Als gebruik strijdig met de functie wordt in ieder geval aangemerkt het (laten) gebruiken van gronden voor een landingsplaats voor vliegtuigen, helikopters en/of ultralighthelikopters, niet zijnde traumahelikopter.

Wanneer deze categorie wordt toegevoegd aan de lijst en als u het initiatiefvoorstel aanneemt (met ons voorstel om de categorie iets anders te omschrijven), heeft daarmee de raad een mogelijkheid om bindend advies uit te brengen.

Indien het voorstel niet wordt aangenomen, dan komt dit onderwerp niet bij de raad voor advies. Dit omdat de raad geen ruimtelijke beleidskaders heeft vastgesteld (en er daarmee ook geen sprake is van strijdigheid met beleid en/of kaders voor de fysieke leefomgeving van de raad) en de categorie ook niet voorkomt op de zgn. BOPA-lijst.

Windparken, -turbines en zonneveldopstellingen

Op de zgn. BOPA-lijst staan nu deze categorieën:

5.1 Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbine(s) op een locatie strijdig met de “Structuurvisie Wind”.	Ja
5.2 Het realiseren van een zonneveldopstelling op een locatie strijdig met de “Barneveldse Zonneladder”.	Ja
5.6 Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbine(s) op een locatie passend binnen de “Structuurvisie Wind”.	Nee
5.7 Het realiseren van een zonneveldopstelling op een locatie passend binnen de “Barneveldse Zonneladder”.	Nee

(Ja = adviesrecht raad, nee = geen adviesrecht raad)

Het initiatiefvoorstel betreft:

5.1 Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbine(s).	Ja
5.2 Het realiseren van een zonneveldopstelling.	Ja

(Ja = adviesrecht raad)

Met dit initiatiefvoorstel is bedoeld dat ook windpark en/of één of meer windturbine(s) op een locatie die passend binnen de “Structuurvisie Wind” zijn onder het adviesrecht komen te vallen.

Echter in de ‘aanhef / inleiding’ van de zgn. BOPA-lijst staat heel nadrukkelijk het volgende:

Initiatieven die onder kolom 1, onder 1 t/m 9, in deze tabel staan genoemd en die passen binnen het door de raad vastgestelde beleid en/of de kaders voor de fysieke leefomgeving, worden niet aan de raad voorgelegd en kunnen als zodanig zelfstandig door het college worden afgedaan.

Past een initiatief niet in het door de raad vastgestelde beleid en/of kaders en komt het voor op onderstaande lijst (onder 1 t/m 9) dan wordt dit aan de raad voor advies voorgelegd als in kolom 2 van deze tabel een ‘Ja’ is aangegeven. Is in kolom 2 een ‘Nee’ aangegeven, dan wordt het niet aan de raad voorgelegd.

Hetgeen nu wordt voorgesteld, heeft nog steeds tot gevolg dat als een initiatief wel past in door uw raad vastgesteld beleid en/of kaders, er geen adviesrecht aan de raad wordt gevraagd (gelet op die ‘aanhef / inleiding’).

Categorie 5.6 en 5.7 staan overigens op de lijst omdat voor die plannen wél de participatieplicht geldt (als het voldoet aan beleid/gestelde kaders).

De kaders over deze onderwerpen zijn vastgesteld in ‘Structuurvisie Wind’ en ‘Barneveldse Zonneladder’ (derde ronde Barneveldse Zonneladder herzien) door uw raad op 15 december 2021 respectievelijk 10 juli 2019 (derde rond is van oktober 2021). De uitvoering van het beleid hiervan is aan het college.

Ook merken wij op dat met de raad is afgesproken dat bij initiatieven waar het gaat om maatwerk wij een informerende memo aanbieden aan de raad.

Bovendien betekent het initiatiefvoorstel dat door aan dergelijke plannen (die in overeenstemming zijn met door uw raad vastgestelde kaders) een adviesrecht te verbinden, dit een extra stap in het vergunningentraject wordt. Dit bespoedigt de doorlooptijd van aanvragen niet (die met een BOPA mogelijk zijn). Nu uw raad het onderliggende beleid heeft vastgesteld en toch nog een adviesrecht wil, loopt uw raad het risico meerdere keren een besluit te willen nemen over onderwerpen waarover

uw raad al een besluit heeft genomen. Dit kan leiden tot tegenstrijdigheid en rechtsongelijkheid.

Het college is van mening dat in de huidige BOPA-lijst de rol van de raad goed geborgd is. Bij strijdigheid met de 'Structuurvisie Wind' en de 'Barneveldse Zonneladder' is er immers advies van de raad nodig.

Wij adviseren u dat te voorkomen en daarom dit initiatiefvoorstel niet aan te nemen.

Indien u besluit om het toch aan te nemen, en de 'aanhef / inleiding' niet wordt aangepast, dan staan er zeker onduidelijkheden en tegenstrijdigheden in over het toepassen van de lijst. Wij vragen ons af of het dan goed uitvoerbaar is.

Afhankelijk van de besluitvorming zal per onderdeel de zgn. BOPA-lijst worden aangepast en worden gepubliceerd op 'Overheid.nl'.

Vervolg

Na besluitvorming wordt, indien nodig en als u een initiatiefvoorstel aanneemt, de lijst aangepast en gepubliceerd overeenkomstig dat is voorgeschreven.

Overigens zal, zoals in de Raadswerkgroep Omgevingswet van 16 december 2024 aan de orde is geweest, op een nader te bepalen tijdstip de ervaringen met de zgn. BOPA-lijst met u geëvalueerd worden.